

Výročná správa Štátneho plemenárskeho ústavu SR za rok 2002

1. Identifikácia organizácie

Názov organizácie: Štátny plemenársky ústav Slovenskej republiky (ŠPÚ SR)
Sídlo: Starohájska 29, 852 27 Bratislava
Rezort / zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Forma hospodárenia: Príspevková organizácia
Kontakt: tel.: ++ 421 2 / 62319 911, fax: ++421 2 / 62319 782
e-mail: spusrba@mail.viapvt.sk
<http://www.spusr.sk>
Riaditeľ: Ing. Ľubomír Dobrovič

Členovia vedenia organizácie:

námestník pre plemenársku biológiu:	Ing. Eduard Pravňanský
ekonomická námestníčka:	Ing. Vlasta Pristašová
vedúci útvaru pre kontrolu úžitkovosti (KÚ) hovädzieho dobytká:	Ing. Štefan Ryba
vedúci útvaru pre KÚ ošípaných:	Ing. Peter Řeháček
vedúca útvaru pre KÚ oviec a kôz:	p. Mária Štefanková
vedúci referátu pre KÚ hydiny a pštrosov:	Ing. Peter Ország
vedúca referátu personálnej práce:	Gabriela Rondošová
vedúca útvaru financií a rozpočtu:	Ing. Alžbeta Kúdolová
vedúca útvaru ekonomiky práce a miezd:	Ing. Mária Novotná
vedúca útvaru informačnej sústavy	Ľubica Andrašovičová
vedúci útvaru hospodárskej správy a autodopravy:	Ing. Jozef Hennel

Hlavné činnosti:

ŠPÚ SR vykonáva hlavné činnosti v rámci celoslovenskej pôsobnosti v rezorte pôdohospodárstva nasledovne:

- realizáciu systémov označovania a identifikácie hospodárskych zvierat (ďalej len HZ) vrátane zabezpečovania označovacieho materiálu,
- výkon kontroly úžitkovosti hovädzieho dobytká, ošípaných, oviec, kôz, hydiny a pštrosov, odhad plemenných hodnôt hovädzieho dobytká, ošípaných a oviec optimálnymi metódami (AM BLUP),
- laboratórne analýzy vzoriek mlieka u kontrolovaných kráv, oviec a kôz,
- centrálné spracovanie výsledkov kontroly úžitkovosti a kontroly dedičnosti,
- vedie centrálny register plemenárskych údajov,
- zisťovanie a overovanie pravosti pôvodu HZ v laboratóriu genetiky,
- odborné školenia v akreditovaných školiacich kurzoch,
- odborné poradenstvo v oblasti plemenárstva,
- poskytovanie programového vybavenia pre počítače používané v plemenárskej a poľnohospodárskej praxi.,
- vedenie centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ) a budovanie elektronickej databanky presunov hospodárskych zvierat.

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslanie organizácie:

ŠPÚ SR bol zriadený Ministerstvom pôdohospodárstva ku dňu 1.7.1992 ako štátna príspevková organizácia.

Poslaním ŠPÚ SR je vykonávanie činností spojených so starostlivosťou o rozvoj plemenárstva v zmysle zákona č. 194/1998 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a príslušných vykonávacích vyhlášok.

Zahrňuje to predovšetkým výkon kontroly úžitkovosti, genetické hodnotenie, zabezpečovanie označovania HZ a vedenie centrálného registra fariem i registra HZ vrátane evidencie ich premiestňovania.

Hlavnými úlohami ŠPÚ SR je kontrola, sledovanie a vyhodnocovanie ekonomicky významných úžitkových vlastností HZ, zhromažďovanie údajov, ich následné spracovanie a spätné poskytovanie výsledkov chovateľom na základe uzatvorených zmlúv. ŠPÚ SR uvedené činnosti zabezpečuje prostredníctvom 12 regionálnych stredísk a 2 účelových plemenárskych zariadení na celom území Slovenska. Spracované výsledky slúžia chovateľom pre potreby ďalšieho zveľaďovania chovov HZ a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti živočíšnej výroby. Slúžia ďalej uznaným chovateľským organizáciám pre vedenie plemenných kníh a organizáciám vedecko – výzkumnej základne v oblasti vedy a výskumu v plemenárstve. Inseminačným spoločnostiam v oblasti marketingu v chove plemenných býkov.

ŠPÚ SR svoje činnosti vykonáva nestranne, metodicky jednotne a nie je ekonomicky závislý na zisťovaných a vyhodnocovaných výsledkoch. Spracované výsledky sú pravidelne zverejňované a sú k dispozícii všetkým chovateľským subjektom a zainteresovaným organizáciám rezortu pôdohospodárstva.

ŠPÚ SR ako členská organizácia zastupuje Slovensko v štyroch nevládných medzinárodných organizáciách (ICAR, INTERBULL, CECALAIT a ISAG). Svoju činnosť vykonáva v súlade s medzinárodne uznávanými štandardmi.

Strednodobý výhľad organizácie:

Štátny plemenársky ústav Slovenskej republiky sa v budúcnosti zameria vo svojej činnosti na realizáciu nasledujúcich zámerov:

V oblasti výkonu svojich služieb:

ŠPÚ SR by mal aj v budúcnosti zabezpečovať úlohy špeciálneho charakteru a celoštátneho významu:

- výkon kontroly úžitkovosti hospodárskych zvierat u všetkých chovateľov na Slovensku, ktorí o ňu požiadajú,
- rozširovanie nových činností aj v oblasti informatiky so zameraním na plemenárstvo,
- prioritné plnenie úloh spojených s budovaním centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CE HZ), napĺňaním elektronickej databanky registra fariem, registra zvierat a evidencie premiestňovania zvierat s napojením na systém IACS,

V oblasti použitia finančných zdrojov:

Finančné prostriedky na krytie prevádzkových nákladov naďalej budú pochádzať z dvoch zdrojov, jednak z tržieb od odberateľov našich služieb (cca 78%) a z bežného transféru (cca 22%).

Na technické dobudovanie informačného systému pre CE HZ boli využité zdroje získané z Európskej únie v rámci projektu PHARE SR99/1B/AG/02. Centrálna evidencia presunov HZ je vykonávaná v záujme štátu. Preto náklady spojené s jej prevádzkou by mali byť v plnom rozsahu hrazené zo štátneho rozpočtu.

Na skvalitnenie a rozširovanie svojej činnosti ŠPÚ SR realizoval:

- nákup novej analytickej techniky pre Centrálnu laboratórium pre rozbor mlieka (CLRM) na Účelovom plemenárskom zariadení (ÚPZ) v Žiline,
- ďalší nákup mliekomerov pre potreby kontroly mliekovej úžitkovosti (KMÚ) oviec v súvislosti s modernizáciou výkonu kontroly mliekovej úžitkovosti v nových technológiach používaných pre dojenie oviec,
- v plnom rozsahu využíva vybudovanú počítačovú učebňu pre účely doškolovania zamestnancov ŠPÚ SR na ÚPZ v Nitre.

V personálnej oblasti:

pozitívne meniť kvalifikačnú a vekovú štruktúru zamestnancov ŠPÚ SR, tzn. zvyšovať podiel zamestnancov s úplným stredným a vysokoškolským vzdelaním,

- zvyšovať úroveň jazykových znalostí pracovníkov prostredníctvom jazykových kurzov,
- zvyšovať odbornú úroveň pracovníkov v oblasti využívania výpočtovej techniky v praxi.

Ďalšie rozširovanie činnosti ŠPÚ SR v oblasti služieb by vytvorilo predpoklad pre nové pracovné príležitosti. V novoziariadenom stredisku CEHZ v Žiline sa koncom roka 2002 vytvorilo 15 nových pracovných príležitostí.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie:

ŠPECIFIKÁCIA ÚČELOVÝCH ČINNOSTÍ

Plemenárske práce a služby :

A. V chove hovädzieho dobytka

1. Kontrola úžitkovosti hovädzieho dobytka mliekových plemien - rozbor mlieka na T,B,L

Činnosť: Kontinuálne sledovanie a vyhodnocovanie mliekovej úžitkovosti kráv, vrátane rozboru vzoriek mlieka na tuk, bielkovinu a laktózu. Výsledky kontroly úžitkovosti slúžia chovateľom pre selekciu zvierat, šľachtiteľský proces. Údaje z kontroly úžitkovosti sú využívané pre genetické hodnotenie hovädzieho dobytka a slúžia pre uznané chovateľské organizácie pre vedenie plemenných kníh a stanovovanie kritérií v rámci šľachtiteľských programov.

Počet kráv k 31.12.2002	Počet kráv k 31.12.2001	Index 2002/2001
199 208 kusov	197 768 kusov	101%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytka, MP SR, uznané chovateľské organizácie, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

2. Kontrola užítkovosti mäsových plemien

Činnosť: Kontrola užítkovosti mäsových plemien zahŕňa zisťovanie rastových schopností jedincov hovädzieho dobytku a jeho vývinové schopnosti v jednotlivých fázach života (veku). V kontrole užítkovosti mäsových plemien sa spracúvajú aj výsledky KÚ kráv bez trhovej produkcie mlieka, ktoré sa nedoja, pripúšťajú sa býkmi mäsových plemien a teľatá sa nechávajú do odstavu piť materské mlieko.

Počet zvierat k 31.12.2002	Počet zvierat k 31.12.2001	Index 2002/2001
49 821 kusov	42 504 kusov	117,2%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytku, MP SR, uznané chovateľské organizácie, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

3. Kontrola užítkovosti mladého hovädzieho dobytku

Činnosť: Pri tejto kontrole chovateľ získava prehľad po každom štvrtoročnom vážení o denných a celoživotných prírastkoch, zatriedení zvierat do jednotlivých rastových pásiem, rozdelení jedincov podľa vekových skupín, zozname pripustených a nepripustených jalovic do 24 mesiacov a nad 24 mesiacov.

Počet zvierat k 31.12.2002	Počet zvierat k 31.12.2001	Index 2002/2001
43 844 kusov	43 138 kusov	101,6%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytku, uznané chovateľské organizácie, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

4. Testy na skúšky dojiteľnosti

Činnosť: Zisťovanie schopnosti dojníc pre rýchlosť uvoľňovania mlieka pri dojení a hodnotenie vemena dojníc.

Počet vykonaných testov k 31.12.2002	Počet vykonaných testov k 31.12.2001	Index 2002/2001
1 343 testov	1 315 testov	102,1%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytku, uznané chovateľské organizácie, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

5. Testy paternity

Činnosť: Overovanie pôvodu - rodičovstva predovšetkým plemenníkov zaraďovaných do plemenitby pomocou krvných skupín s postupným prechodom na DNA. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami.

Počet vykonaných testov k 31.12.2002	Počet vykonaných testov k 31.12.2001	Index 2002/2001
820 testov	867 testov	94,6%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytku, uznané chovateľské organizácie, inseminačné spoločnosti a organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

6. Osvedčenie o identite

Činnosť: Dokument vystavený poverenou organizáciou za účelom poskytnutia informácií o identifikácii zvieratá, rodičov a predkoch zvieratá a ich úžitkových vlastnostiach. Osvedčenie o identite nenahradzuje potvrdenie o pôvode zvieratá.

Počet vyhotovených osvedčení k 31.12.2002	Počet vyhotovených osvedčení k 31.12.2001	Index 2002/2001
1 074 kusov	1 828 kusov	58,7%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytká, uznané chovateľské organizácie,

7. Rozbory mlieka na somatické bunky

Činnosť: Zisťovanie počtu somatických buniek v individuálnych vzorkách mlieka kráv. Poskytovanie počítačového výstupu SOMPROT. Významná analytická činnosť pre chovateľá dojníc z hľadiska kvalitatívnych parametrov mlieka predovšetkým pri jeho speňažovaní. Počet somatických buniek v mlieku kráv je indikátorom zdravotného stavu vemena dojníc.

Počet vykonaných analýz k 31.12.2002	Počet vykonaných analýz k 31.12.2001	Index 2002/2001
1 345 308 analýz	1 260 917 analýz	106,7%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytká,

8. Rozbory mlieka na močovinu

Činnosť: Zisťovanie obsahu močoviny v individuálnych vzorkách mlieka kráv. Poskytovanie počítačového výstupu chovateľom UREAPROT. Zisťovanie močoviny v mlieku kráv je významná analytická činnosť pre chovateľá dojníc z hľadiska sledovania obsahu močoviny v mlieku, ktorá je vhodným ukazovateľom úrovne výživy dojníc.

Počet vykonaných analýz k 31.12.2002	Počet vykonaných analýz k 31.12.2001	Index 2002/2001
80 018 analýz	71 938 analýz	111,2%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytká,

9. Plemservis

Činnosť: Počítačový software poskytujúci súbor významných plemenárskych informácií pre chovateľá hovädzieho dobytká s možnosťou pravidelnej mesačnej aktualizácie dát.

Počet užívateľov SW k 31.12.2002	Počet užívateľov SW k 31.12.2001	Index 2002/2001
215 užívateľov	71 užívateľov	302,8%

Užívatelia: Chovatelia hovädzieho dobytká, uznané chovateľské organizácie,

B. V chove ošípaných

1. Kontrola úžitkovosti

Činnosť: Kontinuálne objektívne sledovanie a vyhodnocovanie ukazovateľov reprodukčnej úžitkovosti, vlastnej úžitkovosti, výkrmnosti a jatočnej hodnoty a ukazovateľov kvality mäsa plemenných ošípaných. Údaje z kontroly úžitkovosti slúžia chovateľom na záznamy do plemenných kníh a sú záväzným podkladom pre určovanie úžitkovosti ošípaných. Slúžia tiež ako zdroj podkladov pre odhad plemenných hodnôt ošípaných.

Počet zapojených prasníc k 31.12.2002	Počet zapojených prasníc k 31.12.2001	Index 2002/2001
26 676 prasníc	22 561 prasníc	118,2%

Užívatelia: Chovatelia ošípaných, MP SR, uznaná chovateľská organizácia, inseminačné stanice kancov, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

2. Testy vlastnej úžitkovosti stanovované aparatívne

Činnosť: Skúšky vlastnej úžitkovosti sa vykonávajú na živom zvierati ultrazvukovým prístrojom PIGLOG 105 a zisťovaním hmotnosti zvierat priamo v chove za každé zviera samostatne. Skúšky vlastnej úžitkovosti sa vykonávajú na všetkých mladých zvieratách, ktoré sú určené na ďalšiu plemenitbu alebo nákupné trhy.

Počet vykonaných testov k 31.12.2002	Počet vykonaných testov k 31.12.2001	Index 2002/2001
63 371 testov	63 928 testov	99,1%

Užívatelia: Chovatelia ošípaných, uznaná chovateľská organizácia, inseminačné stanice kancov, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

3. Testy paternity

Činnosť: Overovanie pôvodu - rodičovstva predovšetkým plemenníkov zaraďovaných do plemenitby pomocou krvných skupín s postupným prechodom na DNA. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami.

Počet vykonaných testov k 31.12.2002	Počet vykonaných testov k 31.12.2001	Index 2002/2001
33 testov	0	-

Nizky počet vykonaných testov v roku 2002 a 0 testov v roku 2001 možno zdôvodniť nezaujmom chovateľov ošípaných a neodborným prístupom uznanej chovateľskej organizácie v rozpore s príslušnou plemenárskou legislatívou (zákon 194/98 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat).

4. Plemservis

Činnosť: Počítačový software poskytujúci súbor významných plemenárskych informácií pre chovateľa ošípaných s možnosťou vlastnej aktualizácie prípadne pravidelnej mesačnej aktualizácie dát.

Počet užívateľov k 31.12.2002	Počet užívateľov k 31.12.2001	Index 2002/2001
5 užívateľov	5 užívateľov	100%

Užívatelia: Chovatelia ošípaných,

C. V chove oviec

1. Kontrola úžitkovosti

Činnosť: Kontinuálne objektívne sledovanie a vyhodnocovanie ukazovateľov reprodukčnej úžitkovosti a rastovej schopnosti oviec. Údaje z kontroly úžitkovosti slúžia chovateľom, na záznamy do plemenných kníh a sú záväzným podkladom pre určovanie úžitkovosti oviec. Slúžia tiež ako zdroj podkladov pre odhad plemenných hodnôt oviec.

Počet zapojených bahníc k 31.12.2002	Počet zapojených bahníc k 31.12.2001	Index 2002/2001
63 069 ks bahníc	58 281 ks bahníc	108,2%

Užívatelia: Chovatelia oviec, MP SR, uznaná chovateľská organizácia, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

2. Kontrola mliekovej úžitkovosti

Činnosť: Sledovanie a vyhodnocovanie mliekovej úžitkovosti bahníc počas dojenej periódy vrátane rozboru vzoriek mlieka na tuk, bielkovinu a laktózu. Výsledky kontroly úžitkovosti slúžia chovateľom pre selekciu zvierat a šľachtiteľský proces. Údaje s kontroly úžitkovosti sú využívané pre genetické hodnotenie oviec a slúžia pre uznanú chovateľskú organizáciu pre vedenie plemenných kníh a stanovovanie kritérií v rámci šľachtiteľských a hybridizačných programov.

Počet zapojených bahníc k 31.12.2002	Počet zapojených bahníc k 31.12.2001	Index 2002/2001
16 314 ks bahníc	15 107 ks bahníc	107,9%

Užívatelia: Chovatelia oviec, MP SR, uznaná chovateľská organizácia, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

3. Testy na paternitu

Činnosť: Overovanie pôvodu - rodičovstva predovšetkým plemenníkov zaradovaných do plemenitby pomocou polymorfných znakov. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami.

Počet vykonaných testov k 31.12.2002	Počet vykonaných testov k 31.12.2001	Index 2002/2001
478 testov	472	101,3%

Užívatelia: Chovatelia oviec, uznaná chovateľská organizácia, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

4. Plemservis

Činnosť: Počítačový software poskytujúci súbor významných plemenárskych informácií pre chovateľa oviec s možnosťou vlastnej, prípadne pravidelnej aktualizácie dát. Plemservis u oviec bol v roku 2002 v overovacej fáze.

D. V chove kôz

1. Kontrola úžitkovosti

Činnosť: Pri výkone kontroly úžitkovosti kôz sa zisťuje mlieková úžitkovosť kôz a reprodukčné parametre (% oplodnenia, % plodnosti a % plodnosti na okotenú kozu).

Výsledky kontroly úžitkovosti slúžia chovateľom a uznanej chovateľskej organizácii, ako podklady pre zápis zvierat do plemenných kníh, selekciu a ďalší šľachtiteľský proces.

V chove kôz nastal výrazný útlm, o čom svedčia stavy kôz zapojené do kontroly úžitkovosti.

Počet zapojených kôz k 31.12.2002	Počet zapojených kôz k 31.12.2001	Index 2002/2001
803 ks kôz	1 242 ks kôz	64,7%

Užívatelia: Chovatelia kôz, uznaná chovateľská organizácia,

E. V chove hydiny a pštrosov

1. Kontrola úžitkovosti

Činnosť: Sledovanie dosahovaných úžitkových a kvalitatívnych parametrov v šľachtiteľských a rodičovských chovoch, priebežná evidencia, kontrola dodržiavania technologických postupov počas odchovu a chovu hydiny. Získavanie objektívnych podkladov pre uznávacie komisie hydiny a pštrosov za účelom uznávania šľachtiteľských chovov. Spolupráca s ÚHS a ACHP v SR.

Počet uznaných kusov hydiny a pštrosov	Počet uznaných kusov hydiny a pštrosov k 31.12.2001	Index 2002/2001

k 31.12.2002		
25 130 uznaných kusov	49 415 uznaných kusov	50,8%

Užívatelia: Chovatelia hydiny, uznané chovateľské organizácie (ÚHS a ACHP v SR), organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

F. V chove koní

1. Testy na paternitu

Činnosť: Overovanie pôvodu – rodičovstva, predovšetkým plemenníkov zaradovaných do plemenitby pomocou mikrosatelitov DNA. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami.

Počet vykonaných testov k 31.12.2002	Počet vykonaných testov k 31.12.2001	Index 2002/2001
236 testov	185 testov	127,6%

Užívatelia: Chovatelia koní, uznaná chovateľská organizácia, organizácie VVZ a poľnohospodárske školstvo

G. Centrálna evidencia plemenárskych údajov a archivácia dát, podklady pre vedenie plemenných kníh

Činnosť: Výpočtové stredisko zabezpečuje tvorbu databázy, jej aktualizáciu, aplikáciu a archiváciu. Spracováva dáta z jednotlivých kontrol úžitkovosti, vykonáva genetické hodnotenie hovädzieho dobytku a ošípaných. V súčasnosti je pripravená metodika pre genetické hodnotenie oviec a spúšťa sa systém výpočtu. VS spracováva výsledky reprodukcie hovädzieho dobytku v celoslovenskom rozsahu. Je vytváraná centrálna databáza plemenárskych údajov u hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz.

Od vzniku ŠPÚ SR (1.7.1992) sa archivujú všetky spracované dáta. Mesačne sa zálohujú aktuálne dáta z kontroly úžitkovosti, dedičnosti a inseminácie v rozsahu cca 5-7 GB na CD diskoch.

Poskytovanie databázových súborov pre zápis hospodárskych zvierat do plemenných kníh a vyhotovovanie potvrdení o pôvode prebieha formou mesačných dávok dát na CD nosičoch, ktoré sú zasielané jednotlivým chovateľským organizáciám.

Užívatelia: Chovatelia, uznané chovateľské organizácie, inseminačné spoločnosti, MP SR, organizácie VVZ

H. Kontrola dedičnosti (genetické hodnotenie)

Činnosť: Výpočtové stredisko spracováva dáta z jednotlivých kontrol úžitkovosti a vykonáva genetické hodnotenie hovädzieho dobytku, a ošípaných. V roku 2002 bola pripravená metodika pre genetického hodnotenia oviec a boli vykonané prvé výpočty a odhady plemenných hodnôt. Genetické hodnotenie u hovädzieho dobytku sa vykonáva v systéme ANIMAL MODEL TEST- DAY MODEL (AM TDM). U ošípaných sa vykonáva odhad plemenných hodnôt v systéme BLUP AM, obdobný systém sa používa u oviec. Týmito metódami sa posudzuje vhodnosť plemenných zvierat predovšetkým plemenníkov na ich ďalšie zaradenie do plemenitby.

Užívatelia: Inseminačné spoločnosti, chovatelia,

I. Laboratórium genetiky

Činnosť: Vykonáva overovanie pôvodu – rodičovstva u nasledovných druhov hospodárskych zvierat:

1) Hovädzí dobytok

V súčasnosti sa vykonáva pomocou krvných skupín, pripravuje sa prechod na mikrosatelity DNA. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami. Zistené výsledky sú uložené v databáze laboratória a plemenárskej evidencii. Súhlasnosť deklarovaných pôvodov je podmienkou pre zaradenie býka do plemenitby a uznanie šľachtiteľského chovu.

2) Ošípané

Vykonáva sa pomocou krvných skupín, pripravuje sa prechod na mikrosatelity DNA. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami. Zistené výsledky sú uložené v databáze laboratória a plemenárskej evidencii. Súhlasnosť deklarovaných pôvodov je podmienkou pre zaradenie kanca do plemenitby, avšak chovateľský zväz ošípaných túto podmienku nepožaduje napriek podmienke v zákone č.194/98 Zb.

3) Kone

Vykonáva sa cez mikrosatelity DNA. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami. Zistené výsledky sú uložené v databáze laboratória a v plemenárskej evidencii.

4) Ovce

Vykonáva sa pomocou polymorfných znakov. Slúži na overenie chovateľom uvádzaných príbuzenských vzťahov medzi zvieratami. Zistené výsledky sú uložené v databáze laboratória a plemenárskej evidencii.

Užívatelia: Chovatelia, Uznané chovateľské organizácie, inseminačné spoločnosti, organizácie VVZ

J. Mliekomery TRU - TEST – opravy a testovanie

Činnosť: ÚPZ Nitra vykonáva testovanie, recalibráciu a opravy prenosných prietokových mliekomerov firiem TRU TEST, Waikato a mliekomerov pre bahnice Berango. Opravované a kalibrované sú mliekomery Tru Test – typy FV, HI, WB HI, HI – kozí, Waikato – typ Mk.4 a 5 – je vykonávané iba testovanie a recalibrácia. Testovanie a recalibrácia sa vykonáva na stabilnej testovacej stolici TEST RIG firmy TRU TEST. Mliekomery sa testujú a recalibrujú 1x ročne resp. po každej oprave podtlakovej časti. Súčasťou testovania je recalibrácia mliekomeru na presnosť merania.

Testujú sa mliekomery vlastné ako aj mliekomery poľnohospodárskych subjektov, kde sa vykonáva KÚ pomocou ich vlastných mliekomerov. Poľnohospodárske organizácie platia iba za vymenené poškodené diely. Všetky mliekomery ŠPÚ SR prichádzajú na pracovisko, kde sú prekontrolované a vydané na jednotlivé regionálne strediská. Počet mliekomerov vo vlastníctve ŠPÚ SR je 2 538 ks pre kontrolu mliekovej úžitkovosti kráv a kôz a 250 ks mliekomerov BERANGO pre kontrolu mliekovej úžitkovosti bahníc.

K. Školiace pracovisko

Činnosť: ÚPZ Nitra vykonáva činnosti spojené so školiacou a doškoloňovacou činnosťou nasledovne:

I) Pre pracovníkov ŠPÚ SR:

- 1) Základný kurz plemenárskych zootechnikov. Pre novoprijatých pracovníkov.
- 2) Doškoloňovací kurz plemenárskych zootechnikov pre kontrolu úžitkovosti hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz a hydiny. Pre pracovníkov pracujúcich na uvedených úsekoch minimálne 2 roky. Úspešné absolvovanie kurzov je podmienkou pre zotrvanie v zamestnaní v ŠPÚ SR.

II) Pre cudzích pracovníkov - pracovníkov poľnohospodárskych podnikov, inseminačných spoločností, chovateľských zväzov a súkromne hospodáriacich roľníkov.

- 1) Základný kurz inseminačných technikov hovädzieho dobytku a ošípaných. „Osvedčenie“ z týchto inseminačných kurzov je podkladom pre vydanie Živnostenského listu na výkon inseminácie.
- 2) Doplnkový kurz inseminačných technikov na prenos embryí
Cieľom je získanie a rozšírenie teoretických a praktických vedomostí v tejto oblasti. Je určený pre absolventov univerzít s veterinárnym alebo zootecnickým zameraním

3) Základný kurz laborantov inseminačných staníc

Absolvovanie kurzu je podmienkou získania oprávnenia na prevádzku inseminačnej stanice. Školenia laborantov a ich skúšky sa robia v laboratóriách inseminačných staníc

III) Pre pracovníkov - plemenárskych a chovateľských organizácií.

Kurzy hodnotiteľov hovädzieho dobytku, ošípaných, koní, oviec a kôz, hydiny, králikov, kožušinových zvierat.

Absolvovanie kurzu je podmienkou pre udelenie oprávnenia na výkon hodnotiteľa pre pracovníkov, ktorí nemajú vysokoškolské vzdelanie veterinárneho alebo zootechnického zamerania.

Všetky horeuvedené kurzy sú akreditované Ministerstvom školstva SR pod číslom 1213.

Užívatelia: ŠPÚ SR, chovatelia, inseminačné spoločnosti, uznané chovateľské organizácie, plemenárske organizácie a iní žiadatelia o účasť na kurze

V roku 2002 sa uskutočnilo 24 kurzov a školení. Počet absolventov bol 378, z toho 274 vlastných zamestnancov a 104 účastníkov cudzích organizácií.

L. Predaj unifikovaného označovacieho materiálu

Činnosť: Zabezpečovanie a predaj unifikovaného označovacieho materiálu predstavuje nákup predpísaných ušných značiek, aplikačných klieští. Nákup tetovacích klieští a kovových tetovacích čísiel. Nákup tetovacej farby. Nákup uvedených materiálov sa realizuje na základe zmluvných vzťahov od dodávateľských organizácií.

Predaj unifikovaného označovacieho materiálu sa realizuje cestou regionálnych stredísk ŠPÚ SR.

Užívatelia: Chovatelia hospodárskych zvierat, inseminačné spoločnosti, uznané chovateľské organizácie, iní žiadatelia.

M. Označovanie, registrácia a vedenie centrálnej evidencie presunov hovädzieho dobytku

Dôležitou činnosťou, ktorou bol ŠPÚ SR oficiálne poverený a bol mu v tejto súvislosti rozšírený predmet činnosti, je problematika označovania, registrácie zvierat a vedenia centrálnej evidencie presunov hovädzieho dobytku. Tieto činnosti súvisia s aplikáciou vyhlášky MP SR č. 17/2000, ktorá nadobudla platnosť od 1. februára 2001 a ktorá sa týka označovania, registrácie a vedenia centrálnej evidencie HD, ďalej s aplikáciou smerníc a nariadení EÚ, predovšetkým nariadenia EÚ č. 102/92 a nariadenia EÚ 1760/2000. V tejto súvislosti v roku 2002 bol ukončený projekt PHARE č. SR99/IB/AG/02 "Harmonizácia legislatívy pre označovanie, registráciu a identifikáciu zvierat". Realizácia tejto úlohy je nevyhnutná pre vstup SR do EÚ.

Projekt PHARE pozostával z troch častí:

- a) Technické vybavenie z prostriedkov PHARE projektu SR99/IB/AG/02 dodávkou tovarov HW a SW.
- b) Twinningový projekt v rámci expertnej služby z talianskej strany na realizáciu harmonizácie legislatívy, špecifikácie HW a SW a aplikovania smerníc EÚ v oblasti označovania a registrácie hovädzieho dobytku a vytváranie databanky fariem a zvierat.
- c) Kofinancovanie slovenskou stranou s cieľom doplnenia technického vybavenia potrebného pre realizáciu úloh spojených so zavádzaním smernice EÚ 1760/2000.

Centrálna evidencia bola v roku 2002 v štádiu tretej etapy budovania, prebiehala registrácia fariem, zvierat a tlač pasov zvierat.

Na úhradu prevádzkových nákladov centrálnej evidencie zvierat (CEHZ) ŠPÚ SR obdržal finančné prostriedky z MP SR mimo bežného transferu a to 4 073 tis. Sk a na nákup licencií Oracle a užívateľskú k SW na produkt CEHZ 1 540 tis. Sk.

Základným cieľom aplikácie tejto úlohy je sledovanie a registrácia fariem a zvierat, registrácia pohybu zvierat a v konečnom dôsledku zdravie spotrebiteľa živočíšnych produktov.

Užívateľ: MP SR a ŠVPS

4. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady

V roku 2002 ŠPÚ SR v súlade s predmetom svojej činnosti a uzatvorenou zmluvou s MP SR a na základe požiadaviek poľnohospodárskych subjektov vykonával plemenárske práce a služby k zabezpečeniu kontroly úžitkovosti hospodárskych zvierat na území SR v plnom rozsahu.

Účtovný rozvrh ŠPÚ SR umožňuje sledovanie nákladov a výnosov podľa jednotlivých vnútroorganizačných jednotiek a súčasne podľa jednotlivých činností.

Činnosti sú dané druhom hospodárskych zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce a kozy, hydina), výpočtové stredisko a výrobnou a správnu réžiou. V rámci druhu zvierat vzhľadom na množstvo, charakter, prelínanie a rôznorodosť poskytovaných služieb sa priame náklady ďalej nešpecifikujú. Tržby sa vykazujú osobitne za každú faktúrovanú činnosť.

Náklady na zabezpečenie plemenárskych prác a služieb podľa chovu hospodárskych zvierat v roku 2002
V tis. Sk

Číslo účtu	Položka	Hovädzí dobytok vrátane CLRM	Ošípané	Ovce a kozy	Hydina
50	Materiál	7374	1347	1638	
51	Služby	8755	2419	796	4
	Z toho : cestovné	5859	1810	673	4
521	Mzdové náklady	32877	9623	2680	55
524	Zákon.sociál.poistenie	12160	3566	991	19
527	Sociálne náklady	123			
54	Ostatné náklady	210			
551	Odpisy N a H IM	4703	465		
Priame náklady spolu		66202	17420	6105	78
	Výpočtové stredisko	8597	1766	896	
	Výrobná réžia	11894	4044	1054	
	Správna réžia	11551	3562	1000	367
	ÚPZ Nitra	2760	865	1028	
Náklady celkom		101004	27657	10083	445
Tržby za plemenárske činnosti		75247	14967	7178	95
Strata		-25757	-12690	-2905	-350

Použitie bežného transferu na krytie straty za vykonávanie plemenárskych prác a služieb v roku 2002

P. č.	Položka	Náklady	Výnosy	-strata	Bežný transfer	% podiel k nákladom
				+ zisk		
Plemenárske práce a služby						
1.	V chovoch hovädzieho dobytku	101004	75247	-25757	25200	24,95
2.	V chovoch ošípaných	27657	14967	-12690	10800	39,05
3.	V chovoch oviec a kôz	10083	7178	-2905	2377	23,57
4.	V chovoch hydiny	445	95	-350	130	29,21
5.	Paternita koní	1213	398	-815	520	42,87
6.	Centrálna evidencia všetkých plem. údajov a ich archivácia	2580	1705	-875	560	21,71

7	Kontrola dedičnosti	1500	1500	0		0,00
8	Ostatné plemenárske služby	298	298	0		0,00
Spolu		144780	101388	-43392	39587	27,34
Predaj označovacieho materiálu		11325	11859	534		0,00
Doškoloňovanie pre cudzích		638	722	84		0,00
Iné činnosti		3180	6426	3246		0,00
Spolu ŠPÚ SR		159923	120395	-39528	39587	24,75
Centrálne evidencie zvierat (CEHZ)		5669	5613	-56		0,00
ŠPÚ SR celkom		165592	126008	-39584	39587	23,91

5. Rozpočet organizácie a jeho plnenie

MP SR listom č. 373/2002-300 pre ŠPÚ SR stanovilo „Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2002“ :

- Bežné výdavky (600) 32 900 tis. Sk
- Bežné transfery (641) 32 900 tis. Sk
- Kapitálové transfery (700) 10 000 tis. Sk, ktoré boli viazané.

Úpravou rozpočtu zo dňa 9.4.2002 bežné výdavky , z toho bežný transfer bol zvýšený o čiastku 6 687 tis. Sk.

Rozpočtové opatrenie na zabezpečenie finančných prostriedkov na realizáciu zákona NR SR č. 313/2001 Z.z. o verejnej službe, ktorý nadobudol účinnosť od 1.4.2002.

MP SR listom č. 373/2002-330 zo dňa 24.6.2002 nám zvýšilo limit finančných prostriedkov na realizáciu finančného memoranda k projektu PHARE SR 99/IB/AG/02 na základe rozpočtového opatrenia MF SR č. 6/8598/2002-47 na čiastku 21 950 tis. Sk

V rámci ŠPÚ SR bol rozpočet na rok 2002 rozpracovaný na jednotlivé VOJ podľa nákladových a výnosových položiek v rozsahu syntetických účtov účtovnej osnovy . Plnenie rozpočtu bolo mesačne vyhodnocované a priebežné hodnotenie zasielané na VOJ.

Polročné a ročné výsledky hospodárenia boli podrobne vyhodnotené v Rozbore hospodárenia a prejednané na poradách všetkých vedúcich VOJ a vedúcich útvarov riaditeľstva.

Skutočnosť 2001 a rozpočet ŠPÚ SR na rok 2002 po rozpočtovom opatrení a jeho plnenie je uvedené na nasledovnej tabuľke :

P.č.	Ukazovateľ	Skutočnosť 2001		Rozpočet 2002		Skutočnosť 2002	
		Celkom	Z toho: fin. transf.zo ŠR	Celkom	Z toho:fin. transf.zo ŠR	Celkom	Z toho:fin. transf.zo ŠR
1	Výnosy z hlavnej činnosti	150626	32900	158687	39587	165595	39587
2	Z toho: - bežný transfer	32900	32900	39587	39587	39587	39587
3	- tržby vl.výr.a služieb	112371		112500		119483	
4	- iné ostatné výnosy	5316		6600		6525	
5	- zo štátnych fondov	5200		6500		5613	
6	- z predaja NIM,HIM	39				0	
7	Náklady z hlavnej činnosti	150619	32900	158687	39587	165592	39587

8	V tom: - spotrebov. nákupy (50)	30327	4000	23600	5000	29331	5000
9	Z toho: - materiál	27685		20600		26383	
10	Z toho: - kancel.materiál	673		760		844	
11	- pohonné hmoty	3514		3750		3447	
12	- drobný hmotný maj.	3529		1000		3849	
13	- označovací materiál	8021		7650		9845	
14	- spotreba energie	2642		3000		2948	
15	- služby (51)	21456	5000	25400	6000	26934	6000
16	Z toho: - opravy a údržba	4069		3700		5840	
17	- cestovné	9181		9500		9842	
18	- reprezentačné	111		200		114	
19	- ostatné služby	8095		12000		11138	
20	Z toho: - výkony spojov	3415		6200		3904	
21	- nájomné	707		730		721	
22	- osobné náklady (52)	84741	20400	96187	28587	96108	28587
23	Z toho:- mzdové (521)	61813		69700		69854	
24	- sociálne poist.(524,525)	22166		25567		25410	
25	- soc.nákl.,stravné(527+528)	762		920		844	
26	- dane a poplatky (53)	321		370		304	
27	- ostatné náklady (54)	2559		2400		3081	
28	- odpisy, predaný majetok (55)	11215	3500	10730		9834	
29	Z toho:- odpisy NaHIM(551)	11205		10730		9834	
30	Hospodársky výsledok	7		0		3	

Podiel jednotlivých nákladov k nákladom celkom v %

Položky	2002	2001	2000
Materiál a energia	17.71	20.13	16.45
Opravy a údržba	3.53	2.70	4.65
Cestovné náklady	5.94	6.10	6.56
Ostatné služby	6.73	5.45	5.28
Osobné náklady	58.04	56.26	56.77
Odpisy	5.94	7.44	8.16
Ostatné náklady	1.86	1.92	2.13

Vývoj tržieb podľa jednotlivých činností v porovnaní za roky 1999 – 2002

Ukazovateľ	Skutočnosť			
	1999	2000	2001	2002

1	Tržby v chove hovädzieho dobytku	56669	68906	71871	75247
2	Z toho:- kontrola úžitk. mliek.plem.	42347	47782	47053	47361
3	- kontrola úžitk.mäsové plem.	1903	5753	8270	9582
4	- kontrola úžitk.mladého HD	1357	1570	1696	1803
5	- rozbor na somatické bunky	8548	10911	11517	12302
6	- rozbor na močovinu	1417	1481	1590	1800
7	Tržby v chove ošípaných	12750	14266	13543	14967
8	Z toho:- kontrola úžitkovosti	11082	12466	11621	12021
9	- meranie piglogom	1501	1736	1880	2824
10	Tržby v chove oviec	4565	6355	6602	6984
11	Z toho:- kontrola úžitkovosti oviec	2853	3526	3579	3709
12	- kont.úžitkovosti mlieka	1466	2513	2733	2982
13	Tržby za kontr.úžitkovosti kôz	420	411	280	194
14	Tržby za kontr. úžitkovosti hydiny	838	756	403	95
15	Paternita koní	2	230	325	398
16	Tržby za práce výpočt. strediska	2975	3379	3440	3465
17	Z toho:- kontrola dedičnosti			1500	1500
18	- údaje do plemenných kníh			1588	1705
19	Tržby za nájom a služby prenájmu	4616	4968	4577	3959
20	Doškoľovacie kurzy pre cudzích	439	498	757	722
21	Iné plemen. služby	127	123	81	808
22	Ostatné a iné výnosy	1649	1518	6240	7250
23	Z toho:- na centrálnu evidenciu	--	--	5200	5613
24	Tržby z predaja HaNIM	69	33	39	0
25	Tržby z predaja označovacieho mat.a i.	5027	6237	9568	11919
26	Tržby spolu	90146	107680	117726	126008

Prehľad hlavných ekonomických ukazovateľov v porovnaní rokov 1999 - 2001

	Rok 2000	Rok 2001	Index01/00	Rok 2002	Index01/00
Náklady na hlavnú činnosť tis.Sk	141070	150619	106.77	165592	109.94
Tržby za poskytované služby tis. Sk	107680	117726	109.33	126008	107.03
Bežný transfer tis. Sk	33406	32900	98.49	39587	
Podiel tržieb na náklady	76.33 %	78.16 %		76.10%	
Podiel osobných nákladov k tržbám	74.38 %	71.98 %		76.27%	
Priemerná mzda	12733	13989	109.86	15783	112.82

ŠPÚ SR v priebehu roka 2002 na prevádzku Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat na Slovenku vynaložil nasledovné prevádzkové náklady :

- materiál 677 tis. Sk
 - opravy a údržba 40 tis. Sk
 - cestovné náklady 55 tis. Sk
 - reprezentačné na školeniach chovateľov 4 tis. Sk
 - služby 2 085 tis. Sk
 - mzdové náklady pracovníkov strediska CEHZ 1 956 tis. Sk
 - zákonné sociálne poistenie 787 tis. Sk
 - ostatné nepriame dane 24 tis. Sk
 - ostatné finančné náklady 41 tis. Sk
- spolu: 5 669 tis. Sk**

5.1 Nákup hmotného a nehmotného investičného majetku :

V roku 2002 ŠPÚ SR z vlastného fondu reprodukcie vynaložil 17 648 tis. Sk na nákup H a N IM, z toho :
15 226 tis. Sk Combi Foss-prístroj na analyzovanie vzoriek mlieka do centrálného laboratória

725 tis. Sk PC, zhodnotenie PC, tlačiarne, záložný zdroj, sieťový adaptér
 1 511 tis. Sk osobné autá
 186 tis. Sk zhodnotenie budov.

5.2 Nákup v rámci kofinancovania projektu PHARE SR 99/IB/AG/03

Kapitálový transferov vo výške 21 950 tis. Sk bol účelovo určený na spolufinancovanie technického dovybavenia na realizáciu označovania, registrácie a vedenia evidencie hospodárskych zvierat v súlade s finančným memorandom k projektu PHARE SR 99/IB/AG/02.

Nákup bol zrealizovaný v súlade s finančným memorandom a podľa schválenej technickej špecifikácie v 7 lotoch:

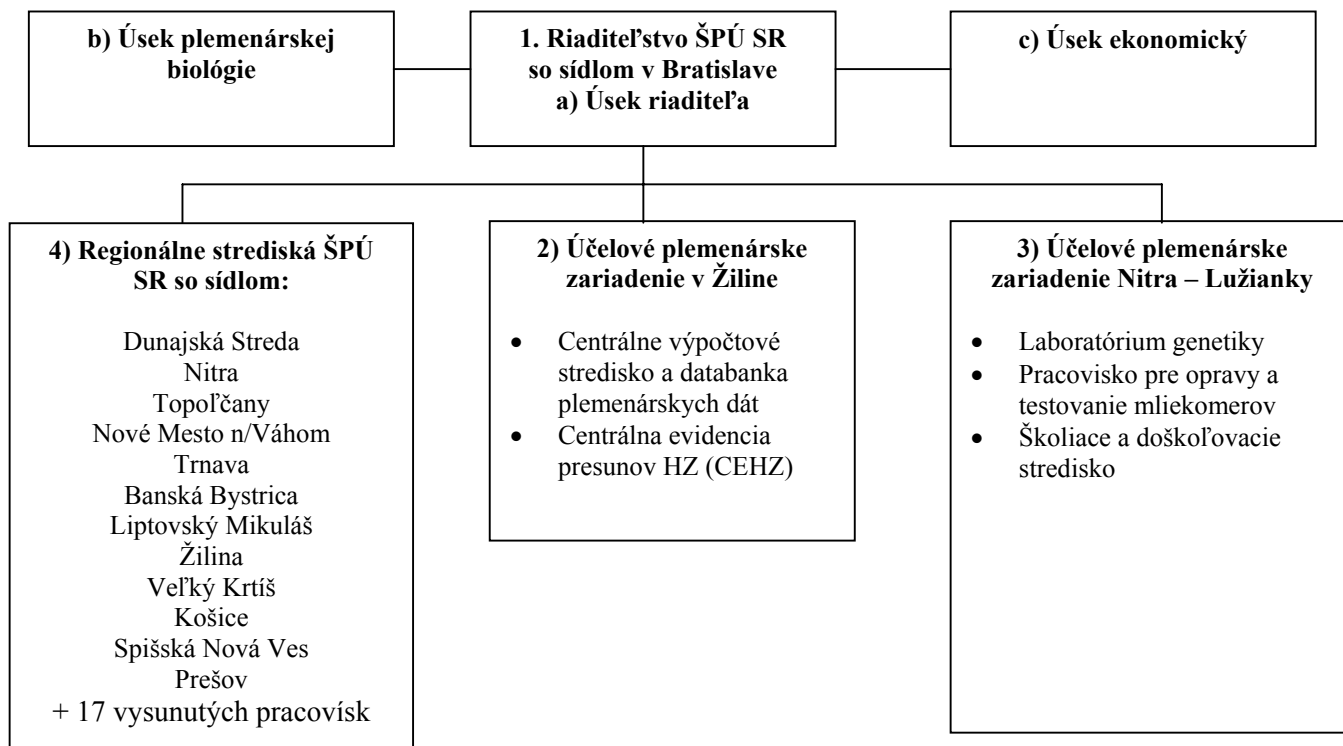
LOT	tis. Sk	Názov
1	7 769	Pasy pre zvieratá, tlačoviny pre chovateľov zvierat
2	186	Karusely k tlačiarňiam čísel, regály na pasy a dokumentáciu v CEHZ
3	4 300	Genetický analyzátor do Laboratória imunogenetiky na ÚPZ Nitra
4	5 194	HW a SW, PC, siete, kopirovací stroj, prac. stanica GIS, scanner
5	372	Vybavenie študovne na ÚPZ Nitra a pracoviska CEHZ Žilina
6	3 980	Osobné autá
7	149	Ochrana priestorov pracoviska CEHZ Žilina
spolu	21 950	

6. Personálne otázky

Vnútroorganizačné usporiadanie ŠPÚ SR:

- Riaditeľstvo
- 12 regionálnych stredísk a 17 vysunutých pracovísk
- Účelové plemenárske zariadenie Žilina
 - Centrálné laboratórium rozboru mlieka – osvedčenie o akreditácii č. S 003 (SNAS)
 - Výpočtové stredisko
 - Centrálna evidencia presunov hospodárskych zvierat
- Účelové plemenárske zariadenie Nitra – Lužianky
 - Laboratórium genetiky
 - Školiace a doškoloľovacie zariadenie – osvedčenia o akreditácii (MŠ SR) školiacich činností č.1213/2213/98/23/1 až 9.

Organizačná štruktúra ŠPÚ SR

|
└───┘
**Centrálné laboratórium pre
rozbory mlieka**

1.) Riaditeľstvo ŠPÚ SR v

Bratislava :

a) Úsek riaditeľa - zabezpečuje riadenie a koordináciu práce vnútorných organizačných

jednotiek, ako aj úseku plemenárskej biológie a ekonomického úseku. Jeho súčasťou je personálne riadenie a riešenie pracovno-právnych otázok, riešenie právnych otázok v rámci ŠPÚ SR i vo vzťahu k iným subjektom, koordinácia vzdelávania zamestnancov, BOZP, PO a CO. Organizuje a zabezpečuje kontrolnú činnosť vo vnútri ŠPÚ SR.

b) Úsek plemenárskej biológie

- **útvár kontroly úžitkovosti a dedičnosti hovädzieho dobytku**
- **útvár kontroly úžitkovosti a dedičnosti ošípaných**
- **útvár kontroly úžitkovosti oviec a kôz**
- **referát kontroly úžitkovosti hydiny a pŕstrosov**

Úsek plemenárskej biológie pracuje pod vedením námestníka pre plemenársku biológiu. Zamestnanci uvedených útvarov a referátu metodicky riadia príslušnú oblasť kontroly úžitkovosti hospodárskych zvierat. Vykonávajú kontrolu činnosti terénnych pracovníkov regionálnych stredísk a spolupracujú s organizáciami zabezpečujúcimi plemenitbu a šľachtenie hospodárskych zvierat a s organizáciami vedecko-výskumnej základne.

c) Úsek ekonomický - pod vedením economickej námestníčky spracováva komplexnú ekonomickú agendu organizácie

Členenie úseku je nasledovné:

- **Útvár financovania a rozpočtu** - tvorba rozpočtu, uhrádzanie faktúr, sledovanie platieb, sledovanie čerpania fin. prostriedkov, pokladňa,
- **Útvár ekonomiky práce a miezd** - rozpočet a výplata miezd a odmien, cestovné náhrady, vnútorné pokyny ohľadom odmeňovania
- **Útvár informačnej sústavy** - účtovanie nákladov, výnosov, inventarizácia HIM a DHIM a evidencia HIM,
- **Útvár hospodárskej správy a autodopravy** - materiálno-technické zabezpečenie, správcovstvo budovy, zabezpečovanie autodopravy, verejné obstarávanie tovarov a služieb.

2.) Účelové plemenárske zariadenie v Žiline

- **Výpočtové stredisko** – zabezpečuje úlohy v rutinej prevádzke spracovania dát z úsekov kontroly úžitkovosti a genetického hodnotenia hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz. Vede databázu plemenárskych údajov.
- **Centrálna evidencia hospodárskych zvierat** – plní úlohy štátu v oblasti registrácie fariem, a zvierat, vydáva pasy zvierat (v súčasnosti HD) v súlade s vyhláškou č. 17/2000 o označovaní, registrácii a vedení centrálnej evidencie hovädzieho dobytku a v návaznosti na príslušné nariadenia EÚ. Vytvára elektronickú databanku presunov zvierat s pripravovaným prepojením na administratívny a kontrolný systém IACS.

- **Centrálné laboratórium pre rozborý mlieka** – vykonáva analýzy vzoriek mlieka kráv, bahníc a kôz na obsah mliečnych zložiek - tuk, bielkovinu, laktózu. Vykonáva tiež analýzy individuálnych vzoriek na somatické bunky a obsah močoviny v mlieku kráv.

3.) Účelové plemenárske zariadenie v Nitre - Lužianky

- **Laboratórium genetiky** – pracuje v oblasti určovania pôvodov zvierat predovšetkým plemenníkov, činnosť vykonáva stanovenými biotechnologickými metódami.
- **Stredisko pre opravy a testáciu mliekomerov** – vykonáva opravy mliekomerov TRU-TEST a ich testáciu na testovacej stolici.
- **Školiace a doškoľovacie stredisko** – vykonáva školenia a doškoľovania zamestnancov ŠPÚ SR a zamestnancov iných organizácii v rámci akreditovaných (MŠ) školiacich činností.

4.) Regionálne strediská a ich vysunuté pracoviská – cestou zamestnancov ŠPÚ SR, predovšetkým vedúcich, konzultentov a plemenárskych zootechnikov vykonávajú úlohy spojené s výkonom kontroly úžitkovosti hovädzieho dobytka, ošípaných oviec a kôz. Súčasťou činnosti regionálnych stredísk je poradenstvo v oblasti plemenárstva, vydávanie potvrdení o výkone KÚ k dotačným titulom, osvedčení o identite, predaj označovacieho materiálu a poradenstvo v oblasti vedenia dokumentov centrálnej evidencie presunov hovädzieho dobytka.

V priebehu roka 2002 nastúpilo do pracovného pomeru 26 zamestnancov z toho 19 žien. Po ukončení ďalšej materskej dovolenky sa vrátili 2 zamestnankyne (z mimoevidenčného počtu). 1 zamestnanec sa vrátil zo základnej vojenskej služby. Pracovný pomer skončilo 21 zamestnancov z toho 6 žien.

V priebehu roka 2002 bol ukončený pracovný pomer z dôvodu nadbytočnosti so 6 zamestnancami. Skutočný evidenčný počet zamestnancov ŠPÚ SR do 31.12.2002 bol 371 z toho 136 žien, čo predstavuje v evidenčnom počte zamestnancov zachovalý stav ako v roku 2001. Za sledované obdobie bolo v pracovnom pomere 13 starobných dôchodcov.

Počet zamestnancov stav k 31.12.2002 podľa VOJ je nasledovný

Čís.	Regionálne stredisko	Evidenčný počet zamestnancov	Priemerný vek zamestnancov	Počet žien (z evid.počtu)	% žien
01	Dunajská Streda	27	47,32	1	3,70
02	Nitra	30	41,88	10	33,33
03	Topoľčany	18	47,47	5	27,77
04	Nové Mesto	12	51,55	3	25,00
05	Trnava	32	45,19	8	25,00
06	B.Bystrica	20	47,38	8	40,00
07	Liptovský Mikuláš	16	45,33	3	18,75
08	Žilina	17	49,44	2	11,76
09	Veľký Krtíš	16	45,52	6	37,50
10	Košice	21	46,59	5	23,80
11	Spišská Nová Ves	17	46,79	2	11,76
12	Prešov	25	42,07	3	12,00
13	Riad. ŠPÚ SR	28	46,61	16	57,14
14	ÚPZ Nitra	12	44,74	6	50,00
15	ÚPZ Žilina	80	40,75	58	72,50

S P O L U :	371	43,31	136	36,65
--------------------	------------	--------------	------------	--------------

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie zamestnancov za porovnateľné obdobie roka 2001/2000

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie :	rok 2002		rok 2001		I n d e x : 02/01
	počet	%	počet	%	
Ukončené základné vzdelanie	4	1,07	4	1,09	100
Vyučenie (učňovská skúška)	9	2,42	9	2,46	100
Stredné vzdelanie (bez maturity)	6	1,61	7	1,91	85,7
Úplné stred. odbor. vzdel. (s maturitou)	242	65,22	237	64,93	102,1
Úplné stred. všeob. vzdel. (s maturitou)	17	4,58	15	4,10	113,3
Bakalárske vzdelanie	1	0,26	1	0,27	100
Vysokoškolské vzdelanie	92	24,79	92	25,20	100

Mimoevidenčný počet zamestnancov : 2 pracovníčky na ďalšej materskej dovolenke

Ďalšie vzdelávanie pracovníkov - rozvoj ľudských zdrojov

Prehľad uskutočnených školení a kurzov v počte zamestnancov v r. 2002:

Prehľad uskutočnených školení, seminárov a kurzov v počte zúčastnených zamestnancov za rok 2002 :

- Školenie k novému zákonníku práce 4
- Školenie vodičov osob. mot. vozidiel 70
- Preškolenie k obsluhu TNS - výmenníkovej stanice 5
- Školenie k spisovej a skartačnej archivácii 1
- Kurz PC 5
- Kurz anglického jazyka 35
- Školenie o ročnom zúčtovaní dane z príjmov 2
- Školenie o ročnom zúčtovaní dane zo závislej činnosti 1
- Školenie - platby a mzdy rok 2002 2
- Školenie k aplikácii zákona vo verejnej službe 7
- Školenie k zákonu o cestovných náhradách 5
- Školenie k zákonu o ochrane osobných údajov 3
- Preškolenie odborne spôsobilých osôb k zák.o verejnom obstaraní 1
- Školenie k obsluhu tlakových nádob 2
- Školenie k obsluhu tlakových potrubí 2
- Seminár k zákonu o rozpočtových pravidlách 2
- Seminár k novele zákona o účtovníctve v prís.p.organ. 6
- Seminár k zákonu o sociálnej poisťovni 3
- Seminár k zákonu o verejnom obstarávaní 2
- Seminár - SNAS 2
- Seminár - genetické hodnotenie ošípaných 3
- Konferencia - problémy šľachtenia a produkcie prasíat 3
- Seminár - nové poznatky v chove prasíat 2
- Seminár - 33 zasadnutie ICARU k výkonu KÚ HD 4
- Seminár - perspektívy strojového dojenia oviec 2

- Seminár - medzinárodné stretnutie-chovateľov oviec a kôz 1
- Seminár - hovädzí dobytok v novom tisícročí

S p o l u : 178

Okrem toho sa základných a doškolovacích kurzov pre výkon KÚ hospodárskych zvierat poriadaných v ÚPZ Nitra zúčastnilo 274 zamestnancov ŠPÚ SR v nasledovných kurzoch:

Prehľad kurzov pre zamestnancov na ÚPZ v Nitre Počet účastníkov

• Doškolovací kurz konzultentov pre výkon KÚ oviec a kôz	19
• Doškolovací kurz plem. zootechnikov pre výkon KÚ HD	12
• Doškolovací kurz plem. zootechnikov pre výkon KÚ ošípaných	25
• Základný a doškolovací kurz plem. zoot. pre výkon SD HD	23
• Doškolovací kurz plem. zootechnikov pre výkon KÚ HD	17
• Základný, doškolovací a doplnkový kurz plem. zoot. pre výkon SD HD	33
• Doškolovací kurz konzultentov pre výkon KÚ HD	22
• Školenie na obsluhu prenosných PC NOTEBOOK HP	9
• Školenie na obsluhu prenosných PC NOTEBOOK HP	11
• Školenie na obsluhu prenosných PC NOTEBOOK HP	9
• Školenie na obsluhu prenosných PC NOTEBOOK HP	9
• Doškolovací kurz plem. zootechnikov pre výkon KÚ HD	20
• Doškolovací kurz konzultentov pre výkon KÚ ošípaných	16
• Základný kurz plemenárskych zootechnikov pre výkon KÚ HZ	16
• Školenie na využitie NOTEBOOKOV HP pre komunikáciu so serverom CEHZ	10
• Školenie na využitie NOTEBOOKOV HP pre komunikáciu so serverom CEHZ	11
• Školenie na využitie NOTEBOOKOV HP pre komunikáciu so serverom CEHZ	12

S p o l u 274

7. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

Zdroje financovania činnosti ŠPÚ SR sú nasledovné:

- tržby za činnosť, ktorú vykonáva ŠPÚ SR na základe zmlúv s odberateľmi (76,1 % zdrojov),
- bežný transfer z rozpočtu - z MP SR (23,9 %),
- finančné prostriedky štátu na zabezpečenie prevádzkových nákladov na centrálnu evidenciu hovädzieho dobytku.

Hodnotenie výsledkov a prínosu organizácie pre občanov a štátnu správu:

Hlavné ukazovatele stanovené MP SR v r. 2002 ŠPÚ SR splnil. Dosiachnuté výsledky hodnotí organizácia ako veľmi dobré.

Výsledky, ktoré organizácia počas svojej existencie dosiahla sú pravidelne polročne podrobne hodnotené v komplexných správach ŠPÚ SR o činnosti, ktoré sú vždy zasielané zakladateľovi a pre všetky vnútorné organizačné jednotky organizácie. Na základe týchto pravidelných hodnotení činnosti ústavu možno uviesť nasledujúce závery:

- ŠPÚ SR plní svoje poslanie v rozsahu svojho predmetu činnosti.
- ŠPÚ SR poskytuje formou publikovania výsledkov kontroly úžitkovosti, genetického hodnotenia a reprodukcie hospodárskych zvierat značné množstvo informácií, ktoré sú významné pre občanov hospodáriacich na pôde predovšetkým v chove hospodárskych zvierat. Informácie sú použiteľné pre ďalšie zveľaďovanie chovov hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec, kôz hydiny a pštrosov. Informácie sú využívané aj zamestnancami štátnej správy (RO MPSR, orgánmi ŠVPS, regionálnymi poľnohospodárskymi komorami a pod.)
- Rozpočítaný hospodársky výsledok v r. 2002 bol splnený. Plánovaný hospodársky výsledok bol splnený každoročne počas doterajšej už 11 ročnej existencie ústavu.
- Kvalita a technická úroveň vykonávaných činností je daná odbornou úrovňou zamestnancov, ktorých kvalifikovanosť sa sústavne zvyšuje.
- Bol zrealizovaný projekt PHARE vrátane kofinancovania slovenskou stranou.
- Zlepšuje sa materiálne a technické vybavenie zamestnancov a pracovísk ŠPÚ SR.
- V ďalšom období je potrebné pokračovať v realizácii prestavby informačného systému ŠPÚ SR a zvyšovať odbornú úroveň pracovníkov ŠPÚ SR v oblasti využívania výpočtovej techniky v praxi.
- Ťažiskovou úlohou pre najbližšie obdobie je dobudovanie centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (register fariem, register zvierat, evidenci presunov zvierat), ktorá bude slúžiť v systéme IACS potrebám Platobnej agentúry, ako aj orgánom zodpovedným za potravinovú bezpečnosť. Konečným cieľom v tejto oblasti je maximálne prispieť Slovenskej republike v prístupovom procese do štruktúr EÚ.
- Pretrvávajúcim problémom je finančná situácia odberateľov služieb ŠPÚ SR. Prejavuje sa to oneskoreným uhrádzaním pohľadávok, čo negatívne ovplyvňuje disponibilné zdroje na účte ŠPÚ SR a obmedzuje čerpanie prostriedkov z fondu reprodukcie na nákup HIM.

8. Hlavné skupiny užívateľov výstupov a vplyv ostatných inštitúcií

Získané údaje od chovateľov a z testovacích prostredí podľa jednotného systému sú spracované a vyhodnotené vo výpočtovom stredisku a poskytované v požadovanej forme odberateľom. Pre jednotlivých odberateľov tieto spracované údaje tvoria základný predpoklad pre výkon ich činnosti a poskytujú možnosti uskutočňovať jednotlivé rozhodnutia týkajúce sa chovu a šľachtenia hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz.

Výstupy a údaje z databázy ŠPÚ SR (kontrola úžitkovosti, zabezpečovanie označovania zvierat informácie v oblasti poradenstva pre kvalitu mlieka a výživu a pod.) využíva zo všetkých väčších chovateľských subjektov na Slovensku minimálne:

- 80% chovateľov hovädzieho dobytku,
- 22% chovateľov ošípaných,
- 27% chovateľov oviec a kôz,
- tiež chovatelia hydiny a pštrosov.

Označovací materiál a poradenstvo v oblasti centrálnej evidencie presunov zvierat sú poskytované všetkým chovateľom zvierat na Slovensku.

Medzi najvýznamnejších odberateľov a spolupracujúce organizácie patria nasledovné organizácie:

- Poľnohospodárske subjekty – právnické a fyzické osoby v rozsahu cca 1700 (chovatelia HD, ošípaných, oviec a kôz, hydiny a pštrosov),
- MP SR,
- Platobná agentúra v rámci systému IACS,
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR Bratislava,

- PI SR,
- Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra,
- VÚŽV - ÚCHO Trenčianská Teplá,
- VÚEPP Bratislava,
- SZCH Bratislava a dôverníci (výstupy z KMÚ oviec a kôz),
- Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra,
- Zväzy chovateľov hovädzieho dobytku a Slovenská holsteinská asociácia,
- Zväz chovateľov ošípaných na Slovensku – družstvo so sídlom v Bratislave,
- Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo so sídlom v Banskej Bystrici,
- Inseminačná spoločnosť SBS a. s. so sídlom v Ivánke pri Dunaji,
- Inseminačná spoločnosť INSEMAS s. r. o. so sídlom vo Zvolene,
- Inseminačné stanice kancov v SR,
- V niektorých prípadoch spracovateľský priemysel.

Záver:

Predkladaná výročná správa bola vypracovaná na základe činnosti a skutočných dosiahnutých technicko – hospodárskych výsledkov ŠPÚ SR za rok 2002.

Štátny plemenársky ústav Slovenskej republiky má vo svojom predmete činnosti určené úlohy spojené so starostlivosťou o rozvoj plemenárstva. Tieto úlohy sú zamerané predovšetkým na oblasť výkonu kontroly úžitkovosti a genetického hodnotenia hospodárskych zvierat. Dôležitou a ťažiskovou úlohou, ktorou bol ŠPÚ SR poverený ešte v roku 2000 je vybudovanie centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (register fariem, register zvierat, evidencia presunov zvierat), ktorá bude okrem iného slúžiť v systéme IACS potrebám Platobnej agentúry, ako aj orgánom zodpovedným za potravinovú bezpečnosť v SR. Konečným cieľom v tejto oblasti je maximálne prispieť Slovenskej republike v prístupovom procese do štruktúr EÚ.

ŠPÚ SR pôsobí v oblasti plemenárstva už jedenásty rok. Výsledkami, ktoré dosiahol za uplynulé obdobie v oblasti plemenárstva - plemenárskej biológie a v ekonomike, potvrdil svoje výrazné postavenie v hierarchii organizácií zabezpečujúcich starostlivosť o rozvoj plemenárstva v SR v zmysle zákona 194/98 Z.z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a príslušných vykonávacích vyhlášok.

Všetky horeuvedené, ale i ďalšie činnosti a aktivity ŠPÚ SR potvrdzujú, že táto organizácia rezortu pôdohospodárstva plnila a naďalej plní úlohu stabilizujúceho a tvorčieho faktora v plemenárstve, v zootecnických činnostiach a chovateľstve na Slovensku.

Táto správa je zverejnená na internetovej stránke ŠPÚ SR <http://www.spusr.sk>